

Nepodpisani se dopisi ne šalju. Pripremljena se pisma šalju po 5 vč. svaki redak. Oglasi od 3 redaka stoje 60 nč., za svaki redak više 5 nč., ili u slučaju opetovanja uz pogodno sa pravom. Novci se šalju poštarom naplatom (kasno pošto) na administraciju "Naše Sloge". Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list ne dođe na vrijeme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: "Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slogom rastu malo stvari, a nesloga avo pekvari. Nar. pol.

Istisi svakog četvrtka na ark.

Dopisi se vraćaju ako se nećikaju.

Neblijegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 25 for., za seljake 20 for. na godinu. Razmjerno fore. 2/3 i 1 za polgodine. Izvan carevine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija nalaz se u Via Farneto br. 14.

Izborni sastanak

na boljunskom polju

dne 24. februara 1895.

Ako su dosadašnji sastanci, držani od naših narodnih zastupnika u zapadnom dijelu Istre uspjeli, to dokazali, kako se doznimice sve to više budi hrvatska svijest i u ovom zapadnom dijelu hrvatskih pokrajina, to je sa stana sazvan i držan od zastupnika Spincića dne 24. t. mj. na podnožju drevne Učke, nadkrililo sve dosadašnje.

Vrli naš zastupnik Spincić dospio je u zabotu u jutro ravno iz Beča u Lupoglavu u društvu urednika "Naše Sloge", gdje ih je dočekao poznati vaterani naš rodoljub velič. g. Petar Pikučić, župnik Dolenjerski.

Jedva su stupili naši zastupnici iz vlaka, pozdravi ih rečeni župnik, a narod sakupljen na obronku brda pozdravljao ih oduševljenim živičnici, koji nisu prestali dok nisu izježnuli iz vidika.

Školska djeca izlazeća uprav iz škole pozdravila su burnim živičnici zastupnike, te im se zahvalio zastupnik Spincić, preporučiv im, da budu marljivi i poslušni.

Toga dana bili su zastupnici gostovi vrl. g. župnika Pikučića, s kojim se podaoše isto poslie podne na boljunsko polje u selo Mandiče, da shodna odrede za sutrašnji sastanak. Pod večer uputio se zastupnik Spincić u društvu čestitog župnika g. Frana Stefančiča iz Paza u njegov župni stan, gdje mu je narod sljedeca dana priredio najsrdačnije ovacije, pjevajući rodoljubna pjesma, kao "Zivota Hrvatska i njezina prava", "Jas Hrvatska nij' propala", "Oj ti oilo Velebita" itd. O podne sakupili se biraći na Pazu iz obćine pazinske, medju kojimi opazimo vrle Ljudarce, odvažne Gologoričane a i dva vaterana Hrvata iz osam ura odaljena Trvrža, naime župana Sironiča sa nejakom Petrom Sironičem. Njim na čelu vidismo dičnoga pazinskoga načelnika g. dra. Dinka Trnajstića, a od rodoljubnih naših župnika pridružili im se gg. Žaček iz Golgorice, Vanek iz Krbusa i Mlakar iz Brda.

Sakupljeni narod pred župnim stanom očekivao je svoga zastupnika, da zajedno s njime krene put boljunskog polja.

U 12 sati izadje g. zastupnik iz župnog stana, te ga taj narod pozdravi burnim živičnici, ter pošto ga on kratkim pozdravom oslovi, krenuše svi zajedno nuz pažku strminu put boljunskog polja. Putem je narod pjevao hrvatske daverjivo dajuć oduška svomu zanosu burnim živičnici. Čim se većina primicala k cilju, tim većina je rasla bujica naroda tako, da kad se približavaše samomu mjestu sastanka, čela se je pomnožila tro i četverostruko. Kad su spazili na boljunskom polju sakupljeni biraći dolazeću četu naroda iz Paza sa dičnim zastupnikom na čelu, podjose im na susret, predvođeni od vrlih župnika g. Flegara iz Sušnjevice, g. Kraljića iz Kozljaka i gosp. Marčevića iz Vranje. Čete se pozdraviše zaorv skupno živo zastupnika, te porukovav se, krenu s vi zajedno u selo Mandiče.

U to se pomoli još mnogobrojnija četa na česti vodećoj iz Lupoglava sa hrvatskim i carskim zastavami, predvođena od g. župnika Pikučića u društvu sa urednikom "Naše Sloge", bivšim zastupnikom Fr. Flegom, buzetškim načelnikom g. dr. M. Trinajstićem, župnikom laniškim g. Mikšom, duh. pomoćnikom slunskim g. Havelom, odvjetničkim perovodjom g. S. Kureličem itd. Kad se četa susrele zarolio je tako oduševljeno klicanje, da su odjekivale susjedne brdine i trošno zidine Boljun grada. Čudno je moralo biti pri srcu nekolicini zabludjenih građana boljunskih, koji su sa svojih zidnih motrili narodno slavje i slušali uzviklje probudjena hrvatske svijesti.

Polagano i uredno smjestio se mnogobrojni narod na prostoru odličnom za sastanak. Da se ga je moglo točno prebrojiti, brojka bi bila nadmažila svakako 3000 duša. Tuj se sastali biraći iz čitave boljunске obćine, kao iz grada Boljuna i polja boljunskog, iz Vranje, Sušnjevice, iz Paza, Boruta, Bresta,

Letaja, Posrta, Građinje; iz obćine plominske iz Kozljaka, Malokraske, Čepića, Keršana i Brda; iz bližih krajeva labinske obćine; iz pazinske obćine uz jurve imenovane također oni iz Krbusa, Pićna i Tujpljaka; iz ročke obćine Dolonja i Gorenjavas, Lesičina, Semiči, ročko polje, Nugla i Ciritež; iz buzetške obćine: Draguc, Hum, sv. Martin, Strped, Slum, Klenošćak, Trstenik, Rašpor, Račjavas, Lanišće, Brgudac i Pregara.

Okolo dva sata stupi zastupnik Spincić na povišeno mjesto, pozdravi sakupljene biraće, zahvali im se na mnogobrojnom odzivu, te predloži, da ravna sastankom g. Flegar župnik iz Sušnjevice, što je narod sa živičnici prihvatio.

Predsjednik, zauzev svoje mjesto, zahvali se na tolikom povjerenju te predstaviv, narodu njegova zastupnika i vladinoga povjerenika u osobi upravitelja kotarskoga poglavarstva u Pazinu g. Šorlića, koji bijahu oduševljeno pozdravljeni, zamoli g. zastupnika, da položi biraćem raču o svomu djelovanju.

G. zastupnik odazove se pozivu, te počeo svojoj govor sa obrazlaganjem obstojećeg ustava obzirom na sudjelovanje puka kod javna uprave, naime o izboru i djelokrugu obćinskog zastupstva, pokrajinskog sabora i carevinskog vjeća. Predočiv sakupljenim kakva bijaše rakana na tielu našeg siromašnoga puka nesomni teret ozonera; kako su naši zastupnici tečajem zadnjih deset godina prvi potakli i zagovarali uvijek u svakoj prigodi i na svakom mjestu ukinitje tog tereta, te da je napokom trud njihov urodio željenim plodom, jer je visoka vlada izrazila se pripravnom suslušati jednoglasni zaključak zamajškoga sabora, da se naime briše sav preostali dug ozonera sa obzevanika.

Pripominje kako bijaše sklopljen ugovor sa Italijom i s njim nastala nesretna vinstka klauzula, radi koje je prestao skoro posve svaži izvoz našega vina na izvanjske trgove, te u mnogih mjestih Istre i danas pune konobe dvogodišnjega vina, tako da siromašni narod neima gdjeog čima niti da porez plati. Gospoda Talijani koji u saboru toli u carevinskom vjeću i u gospodarskom vjeću izjavio se za vinstku klauzulu, a kad su opazili silnu štetu, koju je ta nesretna klauzula našim vinogradarom nanesla, razneli su glas, da su naši zastupnici bili za nju, a oni protivi njoj. Nasuprot tomu koji on toli njegovi drugovi ne samo u Poreču i u Beču, nego i dogovorno sa predsjednici hrvatsko-slovenskih gospodarskih zadruga učinise svu moguću protivi njoj i napokom zamoliše pristup k Njez. Velicanstvu, da mu izkazu jade i nevolje puka u tom pogledu i podnesu spomenicu, u kojoj su navedena razna sredstva, s kojimi bi se donekle doskočilo ogromnoj šteti, koju narod podnšašti mora.

Zatim se svrati zastupnik na veliku važnost česta i puteva, bez kojih neima obstanaka trgovini: prikazao je, kako je sredio i iztočni dio Istre u tom pogledu silno zanemaren. Navrđaja kako pokrajinski sabor imade godinice na razpolaganje 10.000 for. za gradnju i popravak česta, a uzprkos tomu nevidimo novih čestah, nego od časa do časa pokrajinske inžinire, koji mjere česte navlaštito u izbornu doba, pa bilo to po sniegu. On i drugovi se iznađali i u tom pogledu potrebe i želje puka, a zagovarali su poimeca i to, da se iz Hrpelja otvori željeznička pruga preko Krasa na Jurđane i druga sa Lupoglava tamo negdje u Matoljo tako, da bi si mogli podati ruke Mandiči s ovi i s one strane Učke.

On i drugovi su također predlagali i zagovarali, da se vlada i pokrajina pobrinu za zdravu i pitku vodu, bez čega neima puku zdravlja i života i na čemu trpi narod osobito na izvanjšćini. Preporučiv biraćem, da se obrate na vladu za pripomoć gdje su bez vode, a on se nada, da će im se pomoći.

U svezi s tim pitanjem spomenu i djelovanje naših zastupnika glede prousenja carevinskog luga, uređenja čepićkoga jezera, što je uzrokom raznim bolestim u bližnjih krajevih. Nada se, da će biti i tomu pomoženo,

te da će sadašnji izvor bolesti, postati izvrom blagostanja.

Zastupnici naši — reče govornik — birnoli su se i za unapredjenje poljodjelstva. U tu svrhu imade naime pokrajinska vlada na razpoloženje 25.000 for., ali što se tim novcem radi? Eao tamo u Poreču grade se konobe, čine se svakojaki pokuši, a od svega toga neima naš narod, nikakve koristi. U Poreču obstoji i nekakva gospodarska škola, od koje nije našemu puku nikakve koristi, jer se u njoj podučava samo talijanski tako, da naši mladići nemogu tamo na nauku, a talijanski mladići nemogu nam pomoći.

Prešav na poduku naroda obazrio se govornik na silne nedostatke u školstvu premda i Hrvati doprinášaju znatno primose za školstvo. Gospoda Talijani, gdje imadu u ruknih obćinsku oblast, neće da dodjemo do škole i nauke, a kako vam je poznato, htjeli su i u ovom kraju (Sušnjevice) romunjsku školu ali hrvatsku ne. U Kršanu htjeli su ustrojiti "Leginu" školu, ali su naši odrezali: "neđamo se mi legali (vezati), jer se blago veže za rogove a ne ljudi. Odkinuti ćemo si zalogaj od ustija i sagraditi školu, al jedinog novca nećemo". Uputio je slušatelje neka putem c. k. oblasti prisilie protivne obćinske uprave, da im ustroje potrebne škole.

Nu nisu nam dostatne samo pučke, nego i druge škole, kao poljodjeljske, obrtne i srednje škole, kojih neimamo ni za liek. Imali smo prije gimnaziju u Pazinu, ali ta bijaše njemačka, a sada moramo pitati, da se tamo ustroj gimnazija hrvatska, da dodjemo tako do svojih polit. činovnika, odvjetnika, sudaca itd. Nastojati moramo sami, da se poštuje naš jezik svuda, jer on nam je izra vjere najveća svetinja. Liep je, zvonak, milozvučan a razprostranjen po cijeloj Dalmaciji, Bosni, Hercegovini, Banovini i Ugarskoj, a isti jezik s malom razlikom govori se u Stajerskoj, Koruškoj, Kranjskoj, Goričkoj i u Trstu.

Neka vam gospoda negovore, da ćemo mi nešto novoga t. j. novi jezik upeljati. Ovaj se naš jezik odavna u Istri govori. Svjedoče nam to glagoljski spisi i napisi raztrešeni po Istri. Svjedoči nam to "Boljunskaz kronika" 1451—1522. Tu g. zastupnik naveo više izreka iz te kronike. Spomenu zatim "Razvod istrijanski", kojim bijahu uređene medje, laš i ovog kraja i kojega su podpisali grof pazinski, republika mletačka i oglejski patrijarh. Ako se je onda rabio u međjunarodnom životu naš jezik, zašto se nebi sada u domaćem i javnom životu rabio? Tražimo svakom prigodom, neka se naš jezik rabi kod svih c. k. oblastih u pokrajini.

Istotako imamo prave, da se naš jezik i u erkvi poštuje i rabi, jer nam to pravo sv. Stolica daje i jer se je i u najstarijih vremenih rabio.

Oblasti, da ber dielomično zakonu zadovolje, odredile su bile, da se postavje napisi na uređih i u našem jeziku, da porotnici poznaju i naš jezik, ali uprav radi toga uzrpoljise se gospoda Talijani, kao da bi im što nešto njihova oduzeli, nu tražeći mi ono, što je naše, njihova im ništa nekratimo.

Zatim spominje kako su bili naši zastupnici napadnuti u Poreču, to su Talijani tim činom i drugimi igrdi dokazali, da njihova kultura nije nego divljačstvo. Ta nedostojna igra dozlogrihla je napoken i samoj cesarskoj vladi, te bijaše prisiljena razpustiti zemaljski sabor u Poreču. Govornik navrđaja zatim sve ono nepravedne i nezakonite zaključke, što ih je saborska većina u Poreču nakon odlaska naših zastupnika stvorila, i koji su prouzročili razpust sabora.

Do mala biti čete pozvani, da birate nove zastupnike. Vršite vašu dužnost kao pravi ljudi i slobodni državljani.

Vidili ste i čuli, da zastupnici vašo krvi i jezika vršili su svoju dužnost zauziviljujuć se vuzda i svuda za vaše dobro, zato čete više koristiti sebi i susjedu sromu ako podjete na odlučeni dan na izbore, nego li da idete u polje kopati. Nastojte, da izaberešte poštene i stalne i čvrste fiducijare, koji će pak dati

glas onomu, u kojega imate svi akupa najviše pouzdanja i vjere. Jedan od važnijih razloga razpustu sabora bijaše i taj, što su talijanski zastupnici zaključili, da se neka mjesta u saboru vašemu jeziku, a to dokazanje, da i Nj. Velicanstvo hoće, da se vaš jezik poštuje i u izvan sabora. Neđajte se varati kod izbora, jer će vam doći naši narodni protivnici po običaju raznim prevarami i lažmi. Obratite se na Vaše svećenike, koji će vas rado podučiti i uputiti, što vam je radi. Oni su to i do sada radili, pak su radi toga Talijani na njih jako srditi, pak bi im htjeli zabraniti, da se mješaju u javne poslove. Nego to se nemože dogoditi, jer svećenici kano slobodni državljani, ako imadu svojih dužnosti, imadu i svoja prava, pak podučavajuć i putec neki narod vrše jednu od najpoglavitijih svojih dužnosti. Oni su potekli iz naroda, živa medju narodom i za njega moraju raditi.

Pazite na moje rieči pak ih zadržite u pameti; neđajte se varati. Naši narodni protivnici znadu se ližati, a naš narod je predbor. Izaberite prave mužve i naše žalostno stanje će se poboljšati. Zastupnici su za to, da vas zagovaraju, da vas odvetuju i da za vas rade. I ja sam za to simo došao, da od vas čujem sad, jesam li svoju dužnost vršio, i da mi kažete ako imate kakvu želju.

Čim je g. zastupnik svršio zaori burno i dugotrajno klicanje i odobravanje.

Predsjednik g. Flegar zapita zatim sakupljene imade li što što predložiti.

Prijavi se prvi g. župnik Stefančič, te iztaknuv zaslužan rad g. Spincića i njegovih drugova, predložio sljedecu resoluciju:

I. Učestnici narodnoga sastanka na boljunskom polju odobravaju u svemu i po svemu postupak naših zastupnikah u državnom saboru u Beču i na pokrajinskom saboru u Poreču u prilog hrvatsko-slovenskog pučanstva Istre.

Ova resolucija bijaše velikim oduševljenjem i umešbenim živičnici jednoglasno odobrena. Istotako bijaše prihvaćena od istoga predlagatelja i sljedeca resolucija:

II. Učestnici narodnog sastanka na boljunskom polju, videć kako većina talijanskih zastupnika, akoprem zastupaju manjinu naroda — bezobzirno — bezobzorno postupa prema našim zastupnikom u saboru u Poreču, zgražuju se nad tim postupkom, najstrijše ga odsudjaju i puštaju budućim zastupnikom na polju, da unapried podju ili ne u zemaljski sabor.

Iza toga ustade laniški župnik g. Mikšič, te stavi resoluciju:

III. Moli se rčku c. k. vlada, da se pobrine za poboljšanje školskih odnošaja na Krasu, da se škola u Lanišću podigne na dvorazrednicu i da se šumska globe upotrebe u kulturne svrhe, kao u gradnju škola i gradnju crkve u Lanišću.

I ova resolucija bude prihvaćena.

Za njim ustade g. župnik Mlakar, koji obrazloživ i predložio sljedecu resoluciju:

IV. Učestnici sastanka na boljunskom polju, uridjajuć, da je naš puk u Istri u duševnom pogledu mnogo zanostao za drugimi, ne svojom krivdom, pozivaju c. k. vladu, da se pobrine za duševni napredak hrvatskog i slovenskog seljaka u Istri na sljedeći način:

1. Da mu ustanovi pučke škole u materijalnom jeziku svugdje, gdje ga po zakonu idu; da vlada prisili obćine uzmarne da škole grade.
2. Da se ustanovi u Pazinu učiteljske sa hrvatskim naukovim jezikom.
3. Da se uspostavi gimnaziju u Pazinu i to hrvatskim naukovim jezikom.

4. Da se u pojedinih kotarima ustanovi obrtnih i poljodjelskih tečaja.

Resolucija ova prihvaćena bijaše također kao i sliedeća, postavljena i obrazložena od g. župnika *Vanika*:

V.

Narod hrvatski sakupljen na boljunskom polju hoće, da bude glade jezika ravnopravan talijanskomu, stoga zahtjeva, da se Jado mješta i hrvatsko-slovenskomu jeziku u svih c. kr. uređih, — zahtjeva, da budu takovi činovnici namješteni, koji poznaju u jeziku i u pisanju hrvatski i slovenski jezik, da budu naši ljudi mogli tako u svom materinskom jeziku govoriti, kako kod svoje knje; nadalje zahtjeva, da budu napisani na tablah kod svih javnih oblastih u oba jezika postavljene.

Zatim obrazložila i predložila resoluciju g. župnik *Flagar*, koji glasi:

VI.

Učestnici sa-tanka na Boljunšćini izrazuju želju, da bi svaki muzikar, koj navrši 24. godinu, imao pravo glasa — kao što imade dužnost služiti cara i kralja u vojsci — u občinska zastupstva, pokrajinski sabor i carevinsko vijeće.

Dok se to nedogodi žele, da bi birajući izvanjskih občina birali direktno kao što biraju građani, a već sada neka c. kr. vlada naredi shodno, da ti izvanjski birajući nebiraju u gradovima, u kojih su izloženi svakojakim napastim, nego da biraju u shodnom zato selu.

I ova resolucija bijaše prihvaćena.

Ustade na to gosp. *Jakov Buretić*, koji predložio sliedeće dvie sliedeće:

VII.

Učestnici sastanka na Boljunšćini žele, da se ustanovi c. k. kot. sud na Boljunšćini, a dok se to nedogodi, da svaki tjeđan dođje jednom sudbeni činovnik iz Pazina u Boljun na uređovanje.

VIII.

Pozivlje se c. kr. vlada, da nastoji, neka se konačno uređi čepičko jezero, te cerovski i tupljački lug, i to u svrhu poboljšanja gospodarstvenog i zdravstvenog stanja odnosnoga pučanstva.

Obje bijahu odobravanjem prihvaćene uz dodatak g. župnika *Pikalčića*: „da i lupoglavski plovinija parne pod sud boljunski i pod c. k. političko poglavarstvo u Pazinu“.

Gosp. *Antun Ičić*, župan iz Gologorice obrazložila i predložila resoluciju, koja glasi:

IX.

Preporuča se c. kr. vladi, da uređi i izpravi komad ceste „kod Ivančića“ između Cerovlja i Paza u kilometru 15—16. i cestu (strminu) od polja Boljunskoga do Paza.

I ova resolucija bijaše jednoglasno prihvaćena.

Napokon ustade g. *Ivan Baždon* župan laniški predloživ kratko i jedro sliedeću resoluciju:

X.

Preporuča se ces. kr. vladi, da bi ili na državne troškove dala provesti cestu od Lupoglava preko Lanišća i dalje, ili da bi u tu svrhu podijela znatnu pripomoć.

Takodjer ova resolucija bi jednoglasno prihvaćena.

Sada se prijavi za riječ župnik obzivanja g. *Fran Matičić*, te počeo hvatiti i uzvisivati *Hohenwartov* klub u carevinskom vijeću, veliči, da su u istom sve pošten i dobri muzevi, koji su za vjere i za narode mnogo dobra učinili. S prva bio je stajao u taj klub i g. *Spiničić*, i dobro je učinio (Glasovi: Ne, ne! Limb! himnada!) zauzeo se je i za izbora u našoj pokrajini, te imadeomu njemu zahvaliti ako je bio *Vergottini* prisiljen zahvaliti se na izboru u zapadnom dijelu Istre, te bijaše mjesto njega izabran dr. *Laginja*. Buduć je onaj klub mnogo-brojan i uplivan radi sveza u visokih krugovih laglje steče zastupnik podpore u svomu djelovanju. Govornik reče nadalje, da neka nikomu siliti svoga uvjerenja, ali on bi radje vidio g. *Spiničića* u tomu klubu. Stakako gdjeog bio g. *Spiničić*, preporuča mu, da radi za vjeru katoličku i za občinitu pravdu.

Ovaj govor od malo njih poslušan, bijaše često prekinut uzklci prosvjeda i negodovanja, tako, da je i sam govornik bio u neprilici kako da završi. Mramljanje i prosvjedovanje prekinu g. župnik *Mlakar*, koji kratkimi al jezgrovitimi riječmi uz burno povladivanje svih skupština razbije neosnovane hvate i zasloge spomenutog kluba.

Izazvan g. zastupnik *Spiničić* ustade još jedanput, te odgovori g. *Matičiću* u glavnom sliedeće:

Razlozi mogej izstupa iz *Hohenwartova* kluba bili su već navedeni u „Našoj Slugi“ i g. *Matičić* ih je valjda čitao. (Glasovi: *Nebriži je i nebila je!*) Uzprko preporuci svoga dičnoga predstavnika dra. *Dinka Vitezić*, (burni živio!) koji je cietih 18 godina sjedio u tom klubu, da nipošto nestopi u onaj klub, on je lećo pokušati u njem sreću i ubrojio se u njegove članove. Zalibože čućio je do malo koliko bijaše temeljit predstavnikov savjet, jer su mu često bila začepljena usta, kad je hotio progovoriti na korist svojih biraća, a više puta nije našao ni dovoljnog broja zastupnika u njemu, da mu podpišu interpelacije. Ako je bio *Vergottini* prisiljen odreći se mandata, nije to pripisati rečenomu klubu, nego nečuvanim nezakonitostim, počinjenim prigodom onog izbora. U onom klubu sjedio je muž, kojeg istomišljenici g. *Matičića* drže liberalom, te je uprav on svojim temeljitim izvješćenjem prikazao sve grlove onog izbora. U estalom neka nitko ne misli, da nalazi samu u onom klubu obranu i zaštitu naša sv. vjera, jer upravo taj klub nalazi se sada u savezu sa najžešćim protivnic sv. vjere, sa onimi, koji su crkvi oduzeli svaki upliv nad školom, i koji su odlučni protivnici vjerskih škola. Izvan toga kluba njemu su ruke slobodne, jer nije na nikoga vezan, nego na svoje osvjedočenje i na probitke svojih biraća.

U hrvatsko-slovenskom klubu, u kojem se on sada nalazi, imade odličnih svećenika, a on kao svećenik i rodoljub nećo nikada zanamariti svojih vjerskih i narodnih dužnosti. Za to se nada, da će prisutni odobriti njegovo držanje i u tom pogledu. Taj odgovor bijaše često a osobito na koncu burnim odobravanjem popraca i prihvaćen.

Još zamoli riječ urednik *Mandić*, te reče, da premda imade svatko pravo pozvati na račun zastupnika, to se ipak čudi, kako se je drzno oglasiti muž, koji, nalazeć se na važnom mjestu i položaju, nije nikada ništa za narod učinio, ni je ikada uticao u našu narodnu borbu; koji se je dapače usudio prigovoriti našoj svotoj družbi sv. *Cirila* i *Metoda*. Preporuča, da se nitko ne osvrće na neosnovano mišljenje gosp. boljunskoga župnika, te neka isto ostane osamljeno, kao što je u istinu osamljen i na ovom sastanku. Konačno preporuča sakupljenim, da ustanu na junačke noge kod predstojećih izbora, napose oni, koji nisu do sada sudjelovali u narodnoj borbi.

Govor taj popratilo je narod oduševljenim živiočkim govorniku i g. *Spiničiću*.

Predsjednik g. *Flagar* iztaknu, da premda bijaše g. zastupniku *Spiničiću* i drugovom izrečeno jednoosno priznanje, odobravanje i zahvala, ipak on pita još jednom prisutne, da li ostaju kod prvoga zaključka, na što svi prisutni — izim g. *Matičića*, maltanjem šušur i poklici: *da! da! živio Spiničić! živio Laginja!* potvrdiše još jednom prvi zaključak, dotično prva resoluciju.

Kad se utišalo oduševljeno klicanje pred sjednik pozove prisutne da u znak podaničke ljubavi i odanosti uzklku trokratni: živio Njegov Veličanstvu cesaru i kralju hrvatskomu čemu se skupština oduševljeno odazvaše.

Konačno zahvali se predsjednik sakupljenim na uzornom redu i muževnom držanju, te proglasi zaključenim sastanak i zamoli svih, da se mirno svojim kućam razidju.

Nakon sastanka ostale još naroda u gostionij g. *Buretića* u živahnom razgovoru i pjevanju rodoljubnih pjesama. Tom zgodom na predlog g. *Petra Sironića* skupila se liepa svotica kao mlitador boljunskoj podružnici družbe sv. *Cirila* i *Metoda*.

Oko 5 sati sav se narod četimice razidao na sve strane uz hrvatske pozdrave i oduševljene uzklke: živio *Spiničić*!

Ovim sastankom postavljena je kruna svim dosadašnjim sastankom u srednoj i zapadnoj Istri, te nas puni vrućom nadom, da će svi ti sastanci oroditi krasnim plodom u osvjedočenju ovog starog istarskog patnika.

Gdje si lave?

Gdje si, lave, spavaš je li? Driemaj dalje samo! Pred trojom mi gordom snagom! Budni ne priđano.

Gdje si, lave, zar ne čuješ Kriku tvoga roda? Zar ne vidiš, gdje se „š čav u“ Smieškuj sloboda?

Ne budi se, jao tebi... U nas sviet je zdrav! Strah nas nije danne više Ni krilatog lava!

R. Katalinić-Jeretov.

Sv. braći

Ciril i Metodu.*)

„Iz teškog driama da se stoljetnoga Ov narodi niti jednom već probudi, Da Zora i njem od Učke zarudi I na noge ga digno željna sloga.“

Da svedjer ota u predebrog Boga, Koj blačiteljem vazda oštro sudi, A smjernim hrabri rjaskim „gjemem grudi Dok doviju se svetog pravka“.

Tu milost ovom izprosite rodu O braćo sveta! slavo svih Slavena — Pak s oči pasti će mu gusta mrena Što priečila je njegovom ravnom hođu. — Sloboda i njeg tad će zagrijeti Uz pomoć Vašu riek će sretan biti.

Buzet.

N. Z.

*) Prigodom otvorenja prve podružnice sv. *Cirila* i *Metoda* na boljunskom polju dne 2. decembra 1894.

Franina i Jurina

Fr. Čil sam, da te neki izdajice svoga roda u Tinjanu iz kože skoćiti.

Jur. A da bi ma ravno u jamu, bi najbolje učinili, da si ne delaju barem toliko sramote.

Fr. Su jim valjda dali gospoda *heleri* i *tovarine*, pak bi jim tribe sv. *Bilina* kruha, da se opamete.

Jur. Ču češ, navadna je reč, da i brek laje za kus kruha.

Jur. Franino!

Fr. Ča jas?

Jur. Ti ja. Ča da su se počeli i pul nas neki zarad izbora va Poreč mešat, da bi Dorotu ugodiš?

Fr. Da ja, al to za niš neće bit.

Jur. Jušto su pravi, da bi za niš neć delali.

Fr. Čemo videt, al sve me je strah, da čemo morat još neke domaće šarenjake opraišt, da se poštenu ljudi na njih ne oblate.

Jur. Magari tako na.

Jur. Je li i poli vas u *Marići Tomažo* „blago“ popisiva?

Fr. Bcme je ma valjda samo ono z dugimi uši, a i tega je malo napisā.

Jur. Ma nešto silnega je morać tražiti.

Fr. Viš to je tako: pitā je posvuda, koliko blaga imaju, a blago četirnogato je bilo jur dosta prije popisano, a zatim je zvađiti nika hartu i pitā, je li su kontenti, da ostane još stari podeštat i neka se zato podkrižuju.

Jur. A križe je nabirā za spasit s križi „staru kantridu“.

Fr. E, malo ih je uabrā, a još oni nabrāni križi su stari, črvi i tako se je razdrā kantrida.

Jur. Bože daj za vajka.

Fr. Če li poč ča?

Jur. Ki?

Fr. Meštar.

Jur. Mo čel

Fr. Tr da će ga podešta skurit!

Jur. A ja, da ima moći koliko zajika, bi se keggagod skurit.

Fr. Čemo pak videt, ako je podeštat muž beseda.

Jur. Ma i ja sam kuriož.

Luca i Mara.

L. Je i doba, da se već jedanput vidimo. — Hvala Bogu u zdjavlju!

M. Neznam ako bi bila ni danas prišla, neg me neć tišći. Jčina se na me jadi, da sam mogla poč malo do Voloskega — pak ča kemu reć za novi izbori al lecion.

L. Ter ima pravo!

M. No, još i vi na me sada. Ja sam tau rekla, da to nisu ženski posli. Mi druge imamo vavrek posla va kuće i vane. — Pak sad bilo je skrbet za olita i presuac.

L. To je sve pravo. ma ja bi tanto rada, da se vi sdolu spustite.

M. Ma po ča bi šla tamo; ter čujem, da je neka starica dobro osapnuala onu dugu Maretu.

L. Ja, sam i ja čula, ju je pravo s krjančam i joj povedala — da lustrisina, ako su mi ča kada dobra storiti, če im Bog platit, ma mane neka puste na mire, i ako mi još pridn, ču im zaprek vrata.

M. Pravo je. Ako nima dela, ma neka nesnućenje ljudi, da ča če nam hrvatski zajik.

L. Ala odpal joj — Bog mi je oprosti. A kako ona govori po Voloskem lego hrvataki.

M. Ono da ni hrvatski, nego materinski zajik.

L. A tako! — neka skuža ma lustrisima nezna ča govori.

M. Ni ča dela. Bog joj daj pamet!

L. Amen.

M. Neopazbite se javit pul Kacalice.

L. Ala neću ne, aš je tamo najbolje baško-tan, magar za rajfjoli.

M. Za svo. Bog s vami!

M. Juj, kumo moja, kako si prišla va tem sniga na Mune!

L. Hu! huk! pusti me! Moj vrtoglavu Franina kupil je za vretena tovara. Pasje blago je mrvavo, pak ne valja za život. Hu! huk! Čul je, da imaju Munci neku Jabučinu za popast, pak me j' staricu stiral s tovarom na Mune.

M. Juj, lipa kumo moja, imali su Manci Jabučinu, lipu Jabučinu, ma ja j' popasal Goribaldi!

L. Joh meui, tako moram va Žejane, na Siju.

M. Juj, kumo moja, Siju je popasal vretenar Kastavac.

L. Tako kumo ču, povidaj mi, lipa kumo moja. Grem pitat Goribalda?

M. Joh, kumo moja, Goribaldi se brije, da gre na Volosko i u Poreč, zač on zna nerški i talijanski.

L. Hu, huk! Tako ča ču, da bi krepal tovar i svi prodanci!

M. Hodi, lipa kumo moja, s tim blagom ča z Mun, da te nevidi moj Jurina. Ča nisi čula, ča su rekli Goribaldi na Voloskem?

L. Povij mi, diklo moja!

M. Da će biti podeštat od Jabučine.

L. A ča će biti moj vrtoglavu Franina?

M. Komisar va Ritomečah.

Različite vesti.

Za družbu sv. *Cirila* i *Metoda* u Istri sabrao u stanu g. *Bl. Deklere* župnika Cerovlja, for. 24.

Blagajniku družbe pripisale sliedeća gospoda: Gosp. *R. Katalinić* Jeretov for. 30 (imena darovatelja oglasio je „Narodni List“).

— Pop Ante *Volarić*, *Rieka*, sabrao na Trsatu for. 20. a darovao: poglaviti gosp. *K. pl. Matačić*, kotarski predstojnik for. 5; g. *Hinko Bačić*, mačnik for. 10; inžinir gosp. *Doljač* for. 1; gosp. *A. Sablić*, občinski bilježnik for. 2; gosp. *D. Uđina*, učitelj for. 1; gosp. *A. Volarić* for. 1. — Prigodom vjenčanja gđice *Marije Letiš* sa g. *Antunom* vjenčanom, pomorskim knjetanom u Opatici na slatini sakupio gosp. *Ivan Letiš* for. 779. Živili mladeni! Živili darovatelji! — Za Ku-

mišićev govor darovaoše gospoda: Dragutinu Jurković 24 nrv., Ivan Aloševac 30 nrv., R. Revelante 50 nrv. i Franjo Meula 50 nrv. Gosp. Viktor Tomičić sabrao za Kumišćićev govor for. 3 50. — Družtvenca mladih ljudi u Sv. Petru u Smiti sakupilo je dne 2. februara prigodom pjevanja pjesme: Mač, mač, Pazin grad je naš, for. 4.39. — Drugo društvenca istoga dana u istom mjestu for. 9.70. — Podružnica Pazin čist prihod za 1894. for. 153.35. — Banka Trick-Dog u Opatiji dostavlja for. 2-10. — Gospođa Družina na imendan svoga muža sakupila u svom stanu u Opatiji for. 1. Na račun utemeljiteljne svote uplatiše častna gospođa: Venecelav Klofand u Sv. Mateju for. 50. Vrubec Ivan, kapelan u Kastvu for. 50. Sileny Venecelav, kapelan u Kastvu for. 50.

Uredništvo našega lista pripustao je g. Anta Ivič župnik u Gologoricu for. 4.65, što su sabrali kod njega u maleom društvencu dne 21. t. mj. na predlog g. J. V. iz Krbana. — I. Marčić, župnik u Sv. Luciji pripožao nam je 10 for. 30. nrv. sabranih prigodom pira Ivana Žaničevića iz Brača i Marijo Sikić u Kostreni sv. Lucije.

Vjenčali su. Iz Voloskoga javljaju nam, da se je tamo vjenčao g. dr. Ponebšek, Slovenac ne samo po imenu, nego i po čučenju, i c. k. porezni nadzornik u Litiji, za čestitom gđicom Marijom Tomičić, kćerkom pok. Nadala Tomičića. Čestitamo i U Omišlju vjenčao su učitelj g. Niko Baffo sa gđicom Lecom Kumbatović iz istoga mjesta. Bilo sretno!

Svečana zadušnice: za blagopokojnog nadvojvodu Albrechta. Iz Voloskog pišu nam, da se tamo čine u župnoj crkvi priprave za svečano zadušnice, koje će se obdržavati danas dne 23. t. mj.

Dvočasanske vijesti. Veleč. g. Ivan Koruza, duhovni pomoćnik kod sv. Jakova u Trstu, preinješćen je u istom svojstvu na susjednu Opčinu. Na njegovo mjesto bijaše imenovan veleč. g. Anton Germek. To promješćenje pozdravljaju zadovoljno ovrdašnji židovski listovi. Dobar znak! G. Koruza bijaše ujedno vjeroučiteljem na privatnoj pučkoj školi družbe sv. Cirila i Metoda kod sv. Jakova, te će ga valjda zamjeniti gosp. Germek, taj šticeški židovskog „Il Piccolo“.

Pogreb blagopokojnoga nadvojvoda Albrechta. Dne 21. t. m. odpremljeno bijaše balzamovano mrtvo tijelo blagopokojnoga nadvojvoda Albrechta posebnim vlakom iz Arco u Reč. U Arco sustala se rodbina pokojnikova, nekoi članovi cesarske obitelji, više državnih dostojanstvenika, generala i posebna komisija, koja je sastavila zapisnik o istovjetnosti pokojnika. Sa bečkog južnog kolodvora bijaše prenešeno mrtvo tijelo uz prisustvo velikeg množstva naroda u dvorsku kapelu, kamo bijaše sliedećeg dana dozvoljen pristup obistinju. Pogreb obavio se dne 26. t. m. u tolikom svečanostju i tolikim sjajem, da takoroga nepamtje bečljice. O tomu donesti ćemo pobližih vijesti u budućem broju.

Molbu za jezikovnu ravnopravnost kod svih c. kr. uređa u Istri odposlali su nadalje:

Obćinski poglavarstvo u Tinjann uslied jednoglasnog zaključka občinskog zastupstva, stvorenog u sjednici od dne 17. decembra 1894.

Porezna občina Tinjana (občina Dekani) poslala je molbu na ministarstvo sa 76 podpisa jurve 20. decembra 1894. (Sliedi.)

Iz Opatije javljaju nam, da je zabava u društvu „Zori“ na korist družbe sv. Cirila i Metoda uzprkos gnušnoj agitaciji tamošnjih Talijanaša i šarenjaka krasno izpala. Moralni uspjeh bijaše sjajan, a i materijalni vrlo povoljan. Među gostovi bijahu i narodni prvaci, gg. prof. Vjek. Spinčić i dr. Andre Stanger. Povjerenikom društva „Edinost“ Odbor političkoga društva „Edinost“ pozivlje gg. povjerenike, da se izvole zauzeti položaj: rimljenih naputaka na korist društva što živahuje. Dužnost je sveta svakoga člana i povjerenika, da se zauzme svim silami za probitke i nakane društva, koje je pozvano, da igra vrlo važnu ulogu upravo sada prigodom predstojećih zemaljskih izbora.

Koji imade posla sa predsjedništvom, neka se izvoli obratiti na urednika našega lista, a koji imade poravnati račune sa društvom, neka to učini sa društvenim blagajnikom g. Antonom Bogdanovićem, Via Ghega br. 8 u Trstu.

Korizmena poslanica biskupa tršćansko-koparskoga presvj. g. dra. I. N. Glavine. Za nastavnst korizmu izdao je naš presvj. g. biskup pastirski list ili korizmenom poslanicu, u kojoj razpravlja na uvodu o tonu, kako je proljeće sluodno za naše tjelesno zdravlje, pa krko se i sv. crkva brine, da pribavi proljeće našim dušam, a to je korizmenno vrijeme. Sliedeć primjer: katoličke crkve, šalje i u svojim vjernicima svoju poslanicu potičući ih, da se okoriste sv. korizmenim vremenom. Zatim sjeća

vjernike, kako su sv. blagoviestnici već u prvo kršćansko doba sluli poslanice raznim narodom, da ih štite i brane od krivih nauka. Razpravlja za tim o tonu, kako nam se valja duševno usavršiti, o sv. krstu t. j. kako poput Isasa umiremo u sv. krstu i kako poput njega ustajemo u sv. krstu na novi život; kako valja da se međusobno kršćanski snašamo i kako nam se jo čuvati grieha.

Na koncu poslanice nalazi se postni red za korizmu i za ciela godinu 1895.

Pastirski list krčkog biskupa presvj. g. Andrijo Marije Šterka. Presvj. biskup krčki šalje eto svomu puku prvu korizmenu poslanicu, u kojoj je krasno izpriopovidana poviest sv. Nazaretske kućica. Presvj. pastir kaže, kako su nam mila i sveta razna mjesta, brdina, rieka, gore itd. u sv. zemlji, ali najmilija nam je svakako sv. kućica, u kojoj bijaše začet Spasitelj svieta. Sv. Jelena, mati cara Konstantina, podigla u prvo kršćansko doba nad tom siromašnom kućicom veličanstven crkvu, koju su kasnije nerjerenici porušili poštediv ipak sv. kućicu. A kad jo i ovaj zaprijetla pogibelj, prenosio ju anđjel god. 1291 iz Nazareta na Trsat. Tu je ostala 33 godine i 7 mjeseci, pak ju odati prenosio sluge božji u Loret, gdje se i sada nalazi, ali obkoljena veličanstvenim božjim braom. Kao što su naši predjedovi hodočastili u staro doba k Majci božjoj u Loret, tako javlja presvj. biskup svomu stadu, da će poći i letos dne 7. maja sa Trsatu put Loreta hodočašće, pak pozivlje vjernike, da sudjeluju kod tog svečanog događaja, da doprinose po mogućnosti milodara, koja će on izričiti sv. Otcu, kad podja istom zgodom pomoliti se na grob sv. apostola Petra i Pavla u Rim.

Opatija 25. februara 1895. Dakle ipak ćemo imati dojučeršnja čedna občinska izbora! Ovakvo smo ovih dana pozdravljali jedan drugoga i ujedno pitali se kako će isti izpasti, pošto se znade, da su se opet, kao i lanjske godine, Talijanaši sa Niemci sdržili proti narodnoj hrvatskoj stranci. Ako pazimo na ono, što sve protivnici rade, kako teklu, kako se sastaju, kako nugaraju, kako lažu i psuju na rieči i u svojim revolver-novinah na naše ljude, moramo zaključiti, da se jako boje, da ćemo mi, koji se dosad skoro ni maknuli nismo pobiediti.

Smešno je upravo, što ti talijanaški dolje prodiču pripriostijenu puku, osobito Zenkin: — da će ako Hrvati dobiju plaćati od svake kokosi porez, od svakog prozora na kući, od svake svieće i lampe, što ju u kući budu imali i gorili, pa ipak se nadje ljudih, koji tm bedarjam vjeruju.

Čudno je, da nitko neapita te smutljivce zašto će se toliko više plaćati ako Hrvati dobiju, jer bi vidio, da isti govore a sami neznađu što.

Otkad su Hrvati u občinskom zastupstvu plaća se manje nego prije, na neprobitke stvari se više ne troši kako prije, putevi se popravljaju i se vidi, da se popravljaju, dočim se prije toga nije vidilo; u občinskom uredu se može viditi sve što se prima i izdaje, česa prije nije bilo moguće; račun se občinski točno pregledavaju dočim se prije samotalo velikom uvredom za načelnika ako se jo samo spomenulo, da treba račune pregledati i nije se ih pregledavalo.

Trošilo se je za svo po volji i nitko nije pitao zašto. Klavnicu se je sagradilo bez da je občina ni novčića potrošila i od nje imati će občina za koju godina, kad bude izplaćena dug, koji je za gradnju učinjen i koji će se do nekoliko godina dohodi iste izplaćiti, liep prihod godišnji. Tu klavnicu sagradili su Hrvati svojim novcem za občinu, dočim su ju Talijanaši htjeli za sebe graditi. Klavnicu već sadu predstavlja vrijednost od 20.000 for., koje su evo Hrvati u ovo malo vremena, što su u zastupstvu, občini pribavili, bez da bi občina, kako je već spomenuto, ni novčića za to potrošila bila, pač već je do sada dobila više stotina forinti, koji su se potrošili u gradnju ceste u Voloskom.

Hrvati pripravni su i plovajući graditi svojim novcem tako, da nebi občina čiti više plaćala u buduću za stanovanje plovana nego plaća sada, a občina bi imala ipak kuću svoju i g. župnik pristojan stan.

Ovdje u Opatiji sagradila se veličanstvena školska sgrada, a zasluza ide zato samo Hrvate jer se protivnici nisu nikada ni časa pobrinuli ni za potrebit novac ni za trud oko gradnje.

A što su učinili dosad Talijanaši? 30 godinaš su bili gospodari u občini pa neka pokažu jednu korist, koju su občini pribavili, neka kažu kada i gdje su se zauzeli da tko drugi. Kad nisu oni vrijditi bili, stoga za občinu učini. Oni nisu bili gospodari nego da troše novac, koji su občinari plaćali, a za to trebaba bog zna kolike mudrosti. — Da su bili pravi gospodari občina bi već davno bila imala plovansku kuću za for. 5000, koja bi danas bila vrijedla for. 20000. — Ali oni su svi mirno spavali i pustili, da

vrieme prolazi veleč uviek: kad jo dosad tako bilo neka bade i ožada. Samo djecu i škole su nam potlanjili, jer su im to prepričala gospođa iz Poreča, ali zato im narod nikada zatvalan biti neće.

Tko jo pravi prijatelj svojeg rodnog mjesta neka se pridruži domaćim ljudem a ne tudincem, koji su ovamo došli, da svoje žepove napanu. Ovi ljudi neće nikada ljubiti ovruga kraja i ostati, če ovdje dok im bude dobro išjo!

Svi čakle združimo se sa onimi, koji su poznavali naše otice i djedove i s njimi prijatelji bili, e onimi, koji ljuba ovaj kraj u kojem su rođjeni i odgojeni i koji žele pravi njegov napredak i korist, i glasjmo kod predstojećih izbora svi za ljude domaće, poznate, pametne i razborite i voljne štogod za svoje rodni kraj učiniti i žrtvovati.

One, koji vas nugaraju, da birate nepoznate ljude, koji lažu i psuju na svoju i vašu braću, odijerajte od sebe, jer oni ne žele vaše dobro ni vašu korist, nego rade za nekoga drugoga, kojega vi ne poznate i ne treba da poznate.

Nitko se neka ne pusti muniti i nugarivati od smutljivaca, tudinjaca, koji se ne strame i kupovati glasove, nego svatko neka dade svoj glas poznatim svojim muzerom, pa ćemo viditi, kako se nitko neće zaliti, da je učinio svoju dužnost tako radeć.

U to ime daklo neka nam pomogne Bog!

Muzka podružnica družbe sv. Cirila i Metoda za Istru. Prigodom zdravice na imendan g. dra. Matka Laguje kod zabave u „Hrvatskoj Čitaonici“ u Kastvu dne 24. februara t. g. među gostovi i članovi družta sakupljeno 19 for. 71 nrv.

Sjajna maskarada „Tršćakoga Sokola“ obdržavana u neželju u redutoj dvorani kazališnoj „Politeama Rossetti“ bijaše u istinu sjajnom. Kraljula svake vrsti, svih naroda i stanovna bijaše u tolikom broju, da je sve vrtilo kano u mrvincu ili pčelnjaku. Među njimi bijaše ih u vrlo krasnih narodnih nošnjah, ta su pobuđile občinito udivljenje. Na plesu vladała je neprisiljena živahnost i iskreno veselje.

K sastanku na boljunskom polju. Na knadno piše nam prijatelj, da se je ovaj uspjeh sastanka silno dojmio tamošnjega pučanstva. Mnogi od prisutnih izjavili su, da bi došli drugi put bilo kamo na takav sastanak dočim jaduju oni, koje su šarenjaci doma zadržali. Govori se, da je načelnik občine proti sastanku radio i da je izjavio, da nebi sastanku prisustvovalo pod nijednu cianu.

Onaj jo čini, koji je hotio pokrvariti občinito suglasje na sastanku zamjerio se u toliko svom puku, da je izgubio i ovo malo poštovanja, što ga je uživao. Ali neka se tjeshi tim, da će ga radje gledati Talijanaši i šarenjaci, sve sami liberalci kojih se on tobož plaši, kano očisti blagoslovljeno vode. U ostalom može biti i on zadovoljan, što se je puk onako velikodušno napram njemu ponio. One hiljade naroda pokazale su mu, što će reći pravo kršćansko milordje.

Po občini kolao je glas, da će doći na sastanak šarenjaci, talijanaši i krmjeli iz Pazina, Boljuna i Draguča, nu reć bi, da su se boljemu predomislili i liepo doma ostali. I pravo su učinili, jer bi bili tnegli svaki izaziv skupo plaćati.

Na umirenje našega puka javljamo ovdje, da smo poslije sastanka zaprosili g. zastupnika Spinčića, neka se izvoli zauzeti u svoje vrieme i na pravom mjestu za put iz Lupoglava preko Boruta do Cerovlja, te za put preko Gradina, za most na Boljunšćini blizu Majke božje i za druge manje naše potrebe. On će za stalno učiniti svoju dužnost, a Bog dao bile njegove preporuke i zagovori uslišani.

Iz Pule pišu nam 25. mj. U sabotu dne 23. tek mi imali smo opet liepu zabavu u mjestnoj „Čitaonici“. Krasni spol, koji resi hrvatsku družinu u ovom gradu, upričio je te večeri u društvenih prostorijah „danske ples“. Odbor sastojeci od najvrijdnijih Hrvatica u Puli, kojim su prednjačile družestvo gospođice Julca Jurkovičevića i Danica Domjančevića, zasluza najveću pohvalu. Velika dvorana bila je nakičena lororom i zastavami, što u hrvatskih, što u državnih bojah, a na prama liepih odboornica lepršala trobojna vrpca. Radost i veselje čitalo se na licu svakoga, koji je one večeri došao u Čitaonicu, da se zabavi; jer se sibilja može biti ponosni, kad se vidi gdje krasni spol toliko mari, da hrvatske zabave budu onako liepe. Bog dao, da se ta revnost narodnih ljubavica ne bude zaustavila kod plesnih zabava, već da ono ostaju i dalje i svagdje i u svakoj prilici prave kćeri svoga roda, da goje svoj mili materinski jezik, da nigdje nezataje svoj narodni značaj.

U Puli ide svo po starom kalupu niti se čini, da će zadnji događaji u Istri potresti nekojim elementi. Ovdje vam je občina, ili bolje rekud dr. Rizzi — sve: kako on sviri, drugi plesu, a kao vjeran „fonograf“ prenaša svu tu glasu ovdješnji „Il Giovine Pensiero“. Zato i nije se čuditi, ako Pula svakim danom kako dobro promišljene osnove, takav ne-

nazaduje: samo kad su zadovoljno njeke mustnije „persone“, za druge se i nemari. Škoda ipak, što oblasti u ovom gradu neće da se istresu njekih predstada. Eto n. pr.: gospodin Frank, nadpravitelj pošte, kaž, da nesmjije rabiti trojezicne tiskalice, jer da bi se Talijani ljubili, a gospodin kapetan Rossetti veli, da nije sluodno postaviti sada trojezicne napise na njemu podređene urede, jer da bi se tima razjarilo Talijane. Slični obzirivode i druge ovdjašnje oblasti, osim suda, gdje i Hrvat nam daje pravice, samo ako jo muze: no pita.

O zadnjem „Velikom plesu“ javio sam vam prije. „Il Giovine Pensiero“ vadi blato iz svoje kaljaze i hoće, da se nabaciva na naše društvo; pošteni mu nevjerniji nimalo. Kaže na primjer, da je ples izpao kukavno; da se moralo pokupiti sve, što se smradnijega n gradu; da se je moralo plaćom dovesti ljude iz Roverje i što ja znam Mi mu neodgovaramo: ali upozorujemo ga na gospodina kotarskoga poglavara Rossetti, neka on reče, koji je utisak učinio na nj ovaj ples, i da li je bilo umjestno pustiti u sviet onakrivi izi i grdoha, da se čorjuku gojuši, kad ih čita. A vi pomorski častnici, komisari i mašiniste, vi činovnici gradjanski, sudci, profesori, nadzernici, vi doktori liečničtra i prava i svi drugi, koji ste prisustvovali „Velikom plesu“, čitajte, što piše talijanska snocica i divite se!

Vriedno je, da kažem i ovu. U Zagrebu je počeo izlaziti list o vrtlarstvu. Prvi broj bijaše melju inim upravljen i pepu Ivanu Barbačiću u hrvatsko selo Stinjan. Ali, čini se, da nas neko u Zagrebu drži za prvu Italiju, jer je naslov napisao pokvarenom talijanštinom, kao da hoće time poniziti naš hrvatski jezik.

Još u jeseni bilo je naredjeno od ministarstva za bogostorje i nastavu, da se učini sluodno za ustrojene pučke škole u Vinkurann. Stvar je opet zaspala, neznamo s čije krivnje; ali pitamo mi: je li pravredno, da oni, koji nije Talijan u ovih krajevih, bude sasvim zanemarena od mjerodavnih čimbenika? Kraljević Marko spava, ali mogao bi doći dan, da se sprobud, ter nekoje usrećitelje svojim buzdovanom ošine. Sapienti sat!

Za „Bratovšćinu hrv. ljudi u Istri“ dao je g. Sabadin Ivan iz Lazareta 30 nrv. u ime članarina.

Sv. Matej, 20. veljače t. g. Ciela je priroda uaokolo mrtva, jer je pokriva i sniegom i ledom. Akoprem je sunce pokušilo, dani oduljili, sasvim tim neolovno izvanredna vlada zima — a sjever brlje snieznih brda, da kroz kosti prolazi. Obistinija se pučka predaja: do Božića neć, od Božića led.

Daleko smo već zabrazdili i pustno doba ili kako Turčin kaže: doba kadno kamin poludi — t. j. eto nas pri kraju. Pa ako svaki čorjek za svojim poslom ide, ako vojnik o vojni misli, a veslar o veslu, ratar o ralu, a kovač o nakovalu, rekao pokojni Karelac, o čemu drugom hoće, da mladost sada misli, nego li o tomu, kako će čim liepše, čim ugodnije provesti ovo pustno doba. Tumu ima dovoljno prigode, jer u samoj Halabalskoj strani ima do 11 pntkih javnih plesova.

Dok je mladost i muzkog i ženskog spola tako zaokupljena koje kakovimi veseljenji misli, dobra knegospodarica zabrinuta je, te snuje, misli i premišlja, kako će svojoj družinici bolja i tečnija „olita“ pripraviti. Zadbubljaje se u proštu godinu, jer jamačno toga ubilježila nije, pa si dozivlje u pamet: česa li je ono bilo ovdje zametnuto; da li sladara, da li mruče (brasnica) da li su bile pretvrde ili premasne. Rado bi u svemu pogoditi pravu mjeru, i to ne toliko sbog same svoje družine — obitelj, no sbog prijatelja — kumova, — koje kakvih mlitih gostova, za kojima se otimlje oko njene kćerčice, koje se ne pušta iz kuće prije nego im se ne ponudi „pećena olita“. Ne manje zabrinut je i kuće gospodara, da čim bolje klobasice pripravi, čim će poslužiti uz najbolju kapljicu vina, svoje dobre prijatelje i bolje znance.

Sve se žuri u pustno doba, na svo se strane priredjuju zabave, veseli sastanci — pa bogme i bogme i mi nismo htjeli ostati zadnji, nego priredismo dne 16. t. mj. malu zabavu, mali sastanak, što li u prostorijah Trinašćića Mata. U glavnom bilo utanačeno sastati se, te u prijateljskom domjenku uz zveket čaša, pjesnu, šalu probaviti koju ugodnu uricu. Tim probiti led i vidjeti, da li je i kod nas spoznajna društvene potrebe utrla put; pa ako jest, dogovoriti se o ustrojenju podružnice sv. Cirila i Metoda.

Sve je bilo liepo upriličeno. Mnogo bilo zvaniti, ali ne toliko odzvanjani. Nu ne smijemo im to u grelu uplati, jer doista, kako čitah u jednoj netom izrašloj knjizi „Matice Hrvatske“, da prigoda i slučaj — ova dva jednolična čeda udesa, često u svietu mnogo više učine, nego li Bog zna kako dobro promišljene osnove, takav ne-

očekivani slučaj zbio se upravo i sada. Kadno je upravo bilo treba, da se očajni pozvanici od kuće odpute, nastala tako strašna bura, da nije bilo moguće ni nosa iz kuće pokazati. Rušila, lomila bez prestanka čitava 4 sata.

Po svemu tomu negodnom vremenu sakupio se ipak mali broj pozvanika, koji, pošto su vidili, da se ostali uza svu dobru volju neće moći pozivu odazvati, posjedose za stolove. Iza pozdravnog govora sledila zahvala. Između drugih nazdravica, spomena je vrijedna nazdravica velenčenomu gospodinu prof. Vj. Spindčiću i drugu mu gosp. dr. M. Laginji, kano neumornim, neustrašivim i dionim našim zastupnikom. Pjevalo se umjetne i prosto narodne pjesme, koje su osobito liepo pjevali „Rošički“, poznati pjevači narodnih pjesama. Ne samo da su poznata njihova zvonka grla, no poznati su također po tomu, što znadu množinu sada pjevanih i starinskih napjeva, kojim se više ni traga ne zna, dapače prave i napjeve, koji se dalje prenose i tamo pjevaju.

Ples bio također u programu, pa smo se iza večere podali u plesanu i taj se pozabavili do bijele zore. Milina bilo gledati kako se tu plesalo poznati i jedini ples naših otaca, djevova i pradjedova „hrvatski“.

U obće mlađji narastaj ne zna više pravo toga plesa plesati. Kao klade amo, tamo sevrnajući, dočim stariji ko vjeverica poskakuju, rebiru nogami, sad izmjenice na mjestu, sad premeću jednu nogu preko druge, i sve moguće okrete prave, kao da se na igli okreću, rekao bi mlađji su od dvadeset godina, a kad tamo prevališi su i šestdeset godinu života. Milota je gledati takve stariče, gdje su „sopele“ kao srne skaču, nu na žalost i u ovom kraju sopele su zanimale, akoprem im ovdje bila koljevka.

Prije no smo se razišli, ako nas i malo bilo, da ne sadjemo sa namjerenje staze, sakupismo svotu od 13 for. 7 nvč. za družbu sv. Cirila i Metod.

Ova svota ima ostati kano kvas, iz koga se ima izpeći velik ljebac, sjeme, iz koga mora niknuti veliko stablo. I mi hoćemo, da pripomognemo podignuti slavu Eifelovog staba. Djelo, koje će se dignuti nebu pod oblaku, po kojem će tad ulaziti molitve pred prijestolje Svemogućega, one nevine dječice, na koju je neprijatelj našeg roda, imena i jezika pogled bacio, da ju iznardi. Klin se klinom izbija veli poslovica — pa i mi hoćemo, da pomognemo saliti klin čvrst, kojim ćemo urinuti nam klin izbiti, pa tim pokazati, da i mi nismo zadnji, nego da i kod nas ima dobro mislećih ljudi, koji za dom i za narod rađe. Samo složno na rad, jer u slogi i u radu nam je spas!

Glas iz Rieke. U posljednjem broju dične „Nase Sloge“ dotaknuli se u kratko stanja riečkog, i ujedno odnošaja i stanovništva kakvo zauzimaju naprama Hrvatsvu riečke stranke; obadva kloba jesu zakleta došmanu hrvatsva. Prva, vladajuća pseudo-liberalna stranka ide za tim kako bi i ostalo hrvatsko primorje podvrgla pod upravu Pešte, a za to si već i tle pripravila dieleći i bacejući mastne zalognje, a senjski predstavnici nekohji oblasti već počese puzati pred licem guvernera, madjarskog pionira, klanjajući se i moleći za pudporu, kano da nema bana hrvatskog? To se nada na nikakav način izpričati, i povoda za takvu podlost u pravom smislu nema, na takav način sramotan, prikazivati tudjincu hrvaški narod.

Moguće bi rulo neka senjska gospoda kojekake koncesije, ili nagrade za zaslugu; stid bi me bilo, na takav način se svojevrijno nepozvani uticati i moljaktati, ta imate ta svoga bana, koji sjegurao uživa toliki ugled kod nadležnih faktora, kao što i riečki upravitelj Battyanji, pa se njemu kao hrvatski građani imamo uteći, ako hoćemo postići kakovu koncesiju ili blagodat za narod, kao što u. pr. Senjani tvornica dubana.

Uz ovakove značajere, kakvih ima na žalost u Cerkvenici i Senju, lahko se širi madjarska državna ideja.

Druga stranka takozvana autonomno-liberalna, koja stoji isto na nagorbi, već skroz i skroz talijanska; ova upire oči u majku Italiju i njoj je program kao što i Irredenti; objestnoj po celome primorju zavajujući narod hrvatski i slovenski i oduđivjat ga i kod izbora raznim protuzakonitim reksacijama u svoju korist zlorabiti; dakle tu nema za Hrvate ni sjenke nade.

Naši pravci na Rieci mjesto da jednom već započnu akciju proti tim pogibeljnim strujam, oni mirno gledaju takav postupak poguban po Hrvatsvo, sijuču nekačak zloduhli separatizam, koji neće ni slavenoski solidarnosti koristiti, a unjmjanje hrvatske stvari, već trećemu i tu se također obistinjuje stara

poslovica, „*Duobus litigantibus, tertius gaudet*“. Hrvati se kolju među sobom, a madjarsizirana Irredenta se veseli i koristi uz takvu slogu našu.

Stoga sgodan je bio dopis u glavnom organu stranke prava u „Hrvatskoj“ u kojem nam je u kratko orisano naše žalostno stanje i jezgrovito naiznana temeljna sredstva, kojima bi se dalo započeti rad, a takav uztrajan i redovit rad bio bi vjenecom naše pobjede okrunjen, jer *borba čim je teža, tim je pobjeda slađja*. U prvo doba naišlo bi se na življi odpor sa strane vlastodržaca i nezakonitostih bi se doživilo, ali otačbenički samopriegor i požrtvornost morala bi to svu podnašati odvažno, dok bi se utro u narod svieži i zdravi duh Hrvatsva, koji bi kroz nedogo vrijeme poplavlje ciele primorja, i takvim načinom bi si naši pravci stekli ljubav i števanje, jer njihova je zadaća raditi i opet raditi; jer za propast Hrvatsva Rieke neće nitko biti kriv, nego oni Hrvati, koji se jednom već neznaju odvratiti na živo, odlučno i spasnosno po Hrvatsvo djelovanje, a mi ćemo svi popriliti za njima, i grijati ćemo se u slozi, u idejama, da nam Hrvatska postane jaka i slobodna, jer samo cjelokupna i slobodna Hrvatska može koristiti slovenskoj uzajamnosti, ali razdjecp-kana i ovakva na žalost kakva je sada, ne!

Podhrastski.

Razpisana mjesta činovnika. Predsjedništvo zemaljskoga suda u Trstu otvorilo je natječaj za tri mjesta kancelista, i to jedno kod ces. kr. kotarskoga suda u Voloskom, drugo kod c. kr. kot. suda u Korunu i treće kod c. kr. kot. suda u Kopru. Za prva dva mjesta treba uložiti molbe do 28. marča, a za treće do 20. marča t. g.

Narodno gospodarstvo.

Čistoća kože krava upliva i na dojnost i na zdravlje. U hrdjavih stajah, osobito u takovih, koje su slaba stropa pada sa tavana (poda) mnogo prašine. Ta prašina se zadržava većim dielom na dlaki i koži krava, što nije dobro ni zdravo. Krave valja s toga barem jedauput na dan češljati ili četkati, takove krave ne samo, da su zdravije, ali mnogo obilnije doje. G. P.

Kopriva kao liek proti reumi. Bugarški list „Priroda“ piše o liečenju reumatizma ovo: Jedan ruski posjednik i lovac izliečio se od reumatizma koprivom. On je od ova bolesti toliko patio, da nije mogao bez palica i sluge ni jednog koraka učiniti, a poslje mjesec dana, kako se počeo liečiti koprivom, podupno je ozdravio. Način toga liečenja tako je prost, kako god što je i sam liek. Za 30 do 50 dana svako jutro treba bolna mjesta trti zelenom koprivom S početka je to dosta neprijatno, no bolnik se malo po malo pričinu na takvo osobito jeftino liečenje. — Pomenuti posjednik, koji je objavio taj način liečenja reumatizma, između ostaloga, naročito kaže: „Evo već 15 godina, odkako sam se ja koprivom izliečio, više bolesti nikakve netrpim. Tim prostim i bezplatnim liekom ja sam izliečio mnoge od reumatizma. Za taj način liečenja javio sam i nekolicini liečnika, neki su od njih predložili liečiti od reumatizma po tom načinu i svakoga su izliečili.“

Teodor Slabanja

Srebrnar u GORICI (Görz) ulica Morelli 17. preporuča se pred. svetenstvu za izradjenje crkvenog posudja i orudja iz čistoga srebra, aljaska, mjedi, kano: moštrana, kaleža itd. po najnižih cijenah u najnovijih i krasnih oblicih. Stare predmete popravlja, te ih u ognju posebrni i polzati. Da si uzmognu i manje imućne crkve nabaviti raznih crkvenih predmeta, staviti će se na želju pred. gospode nabavljaka vrlo povoljno plaćeno uvjeta. Ilustrirani cijenik šalje franko. Šalje sve predmete dobro omotane sa poštarinom franko! 24-10

Pomada „Phönix“

na zdravstvenoj izlozbi u Stuttgartu god. 1890. odlikovana je: uvid liečničkih jeziva i kroz isauđu zahvalnicu priznato jedno postojeba u istinu realno i neskođljivo sredstvo, kojim se kod gošpoina i gošpoino puna i bujna kosa postizava te izpadanje vlasti i drugo od ranjaja. Uporabljenoj iste pomade postizavaju još osama mladi gošpoinički čvrste brkove. Jamči se za uspjeha i neodoljivost. Kutijica 80 novč., sa poštom (dvostručno ili uz gotov novac) 90 novčica.

K. HOPPE, Beč, XIV., Hütteldorferstrasse 81.

Listnica uredništva.
Prijatelj P. — Primihi pisao, nema nikakve pogibelji; potokati će s onim dok se strah razbistri. Zdravo!
Gosp. J. P. sr. Ivan Št. Gosp. S. S. piše nam, da nije nikaže ništa od Vas za našega urednika primio. Dakle!
Gosp. V. Z. — Prerano, ali svajedno liepa hvala!
Gosp. A. U. u B. — Stiglo u redu.

Knjigoveža
tvorničar škatulja iz kartona i galanterije
Vjekoslav Comer
u Trstu
preporuča se blagonaklonosti slavnih obćina, družba i drugih osoba u Trstu i Istri za razne knjigoveške radnje.
Jamči za solidnu, brzu i točnu izvršbu radnje
Naručbe prima iz naklonosti tiskara Doleno u Trstu.

Odlikovana ljekarna **PRENDINI** u Trstu.
Želite li sačuvati si zdrave liepe zube te čisti dati?
Uporabljujte **Zubni prašak** i **ELIKSIR**.
Prvi čisti zube bez da ih ozleđuju.
Orugl pako očuva ih od pocrnjenja i neugodna vonja.
Zubni prašak stoji 50 novč.
Zubni eliksir stoji 60 novč.
Prodaje se u ljekarni **PRENDINI** i u boljih ljekarnah svakoga mjesta.

J. PSERHOFER lekarna „Zum goldenen Reichsapfel“
Kričistilne kroglice, prej imenovane univerzalne kroglice
zaželjio to imo po svoj pravici, kajti v resnici je mnogo boleznij, pri katerih se te kroglice pokazalo svoj izvrstan učinok.
Za već desetletij se te kroglice povsed razširjene in malo družin utegno se najti, v katerih bi pogrešali malo zaloga tega izvrstnoga domačega sredstva.
Vsi zdravnik si pripravovali in pripravočajo te kroglice kot domaće sredstvo, posebno pa proti boleznim po stabi prebavi in zabavanju.
To kroglic stanje: 1 škatlica s 16 kroglicami 21 nvč., jeden zavitek 6 škatilja i škat. 5 nvč., pri notranjavnosti pošiljati 1 škat. 10 nvč., 2 Ako se denar naprej pošlje, ni treba plašiti portu in stanju: 1 zavitek kroglice 1 škat. 25 nvč., 2 zavitek 2 škat. 30 nvč., 3 zavitek 3 škat. 35 nvč., 4 zavitek 4 škat. 40 nvč., 5 zavitek 5 škat. 50 nvč., 10 zavitek 9 škat. 90 nvč. (Manj kot jeden zavitek se ne pošilja.)
Prosimo, da se izrečno zahteva **J. Pserhoferjeve kričistilne kroglice** in paziti je, da ima pokrov — tako škatilja — in podpisa **J. Pserhofer v radećih** pismenih, ka'ogoga to viditi na navodilu za porabu.
Balzam za ozeblina **J. Pserhofer**, 1 postojebna 40 nvč., vrosto postojebna 65 nvč.
Trpotčev sok, 1 steklenica 50 nvč.
Amerik. mazilo za trganje, 1 postojebna 1 škat. 50 nvč., 1 škat. 25 nvč.
Prab proti potenju nog, post. prosto 75 nvč.
Balzam za goštanec, 1 stekl. 40 nvč., postojebna prosto 65 nvč.
Življenska esenca (Praške kapljice) 1 steklenica 22 nvč.
Razvni imenovani izdelkov dobivajo se še drugo tu in inozemske farmaceutične spojiniljate, ki so bilo po svih avstrijskih časopisih oznanjeno; in se na zahtevanje pošlje in v cenno preskrljajto tudi predmeti, kojih ni v zalugi. — **Razpošiljanju po pošti** vrlo se točno, a treba je denar poprej doposljati; vseh naročba tudi po poštom postojtu.
Pri dopošiljatu denarja po pošti ukazniel stano porto dosti manj kakor po povzetju.

Dobiva se najliepšije kod poplaze ljekarna ako se naručl po pošti.
Ubald pl. Trnkóczy,
Ljekarnik pokraj viećnice u Ljubljani preporeča **Marijacelejske kapljice za žetudac**.
1 boćica 20 nvč., 6 for. 1'30, 3 tuceta for. 4'80
Otvarajuće ili žetudac čisteće kroglice. Škatiljica 21 nv. 1 omot sa 6 škatilja for. 100.

Za prsa: *Plantinski žetudac ili prani sirup* za odrasle i dječ, raztvara sluz i olakšuje bolest osobito kod kašlja. 1 boćica 56 nvč., 6 boćica for. 2'50.
Za trganje: *Četel proti trganju (Gicht-geset)* olakšuje i odstranjuje trganje u križih, nogu i rukah. 1 boćica 60 nvč., 6 boćica for. 2'50.
Svi ovdje navedeni i još drugi ljekovi dobivaju se u ljekarni
Ubald pl. Trnkóczy u Ljubljani pokraj viećnice, te sa svaki da po pošti razšilj.

„Kupuj kod kovača, a ne pri kovačetu“ veli stari pregovor.
To važi po svoj pravici za moj zavod, jer samo tako velika trgovina, kakova je moja, ima rađi gotovoga plaćanja velike množine blaga i drugih prednosti, jeftine stroške, koji najposlie samomu kupovalcu u korist doći moraju.
Krasni uzorci zasebnim strankam gratis i franko
Bogata zbirka uzorakah, kao dosada nikada, za krojače nefrankovana.
Komadi za odjeće.
Peruvien i doaking za vječestno sročestvo, predpisani komadi za uniformu c. kr. činovnikah, te također za veterane, vatrogasce, gonbače, živreje, sukno sa biljard i igraće stole, pokrivala za voz, loden. Velik izbor šajerskoga, korničkoga, tirolskoga lodna za gošpoinu u gošpoinu po izornih cijenah tovarne u tako velikom izboru kako takorih ne može imati niti trideseter konkurencija. Najreži izbor samo šinoga trajnoga sukna u najmodernejih bojah za gošpoinu. Sukno, koje se daje prati, puni ortogati od 4 do 14 for. itd., također potrebe za krojače (kno postojba za rukave, gumbi, ije, konac itd.).
Jeftino, primjerno, pošeno, trajno, čisto ručno sukno blago i ne dobro kupovanje cunjah, koje imaju komac vrednost odškodujuca za krojače, pripraviti

IV. Stikarofsky, Brno (aust. Maechester).
Najreži izbor sukna u vrednosti 1/4 milijuna for. — Pošilja se po poštom sredstvo.
Na oprez! Agenti i preprodavaoci nudju ne dođastatno sroje blago pod znamenjem „Stikarofskoga blaga“. Da zadržani varujuće p. n. odzračna, nanznam, da takovim ljudem no prodajem blago pod nikakrom pogodbom.